

חג אסיף חג אסיף, כן ירבה וכן יוסיף (שיעור לכיתות ד-ו)

מהלך השיעור:

1. חג האסיף במקרא ושאלות לדיון

חַג הַסֹּפֶת תַּעֲשֶׂה לְךָ שִׁבְעַת יָמִים בְּאַסְפֹּף מִגְרֶנֶךָ וּמִיִּקְבֶּךָ: וְשִׂמַחְתָּ בְּחֶגְךָ אִתָּהּ וּבְנֶךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר וְהֵיטוֹם וְהָאֲלֻמְנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ: שִׁבְעַת יָמִים תִּחַג לָהּ אֱלֹהֶיךָ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' כִּי יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאָתְךָ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְהָיִיתָ אֶף שֹׂמֵחַ:
(דברים טז, 13-15)

פירושי מילים: באספך – כשאתאסוף. גורנך – הגורן שלך, מקום איסוף השיבולים. יקבך – היקב שלך, מקום עיבוד הענבים ליון. עבדך - העבד שלך. אמתך – האמה שלך, שפחה. גר – מישהו לא מעם ישראל שגר איתך.

- מתי חוגגים את חג הסוכות? כיצד נקבע זמן החג?
- המילה 'שמחה' מוזכרת פעמיים בקטע – מדוע שמחים בחג זה?
- מה הקשר בין שמחה לבין העונה ומה שעושים בה?
- מי שותף בחג? מדוע מפרטים את כל המשתתפים?

2. השותפים בחג ושאלות לדיון

וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלווים עליו שנאמר 'ושמחת בחגך'. וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאֻלמנה עם שאר העניים האומללים, אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצווה אלא שמחת כריסו.
(רמב"ם הלכות יום טוב פרק ו)

- את מי צריך לשתף בחג וכיצד?
- אילו שני סוגי שמחה מתאר הקטע?
- מהי השמחה הטובה? ומה השמחה שאינה טובה? מדוע?

3. חג אסיף בשיר ושאלות לדיון

חג אסיף/ מילים: שרה לוי תנאי, לחן: משה רפפורט

חג אסיף, חג אסיף
כן ירבה וכן יוסיף.

בשדה חלף קציר,
ובכרם תם בציר
ועתה עם בוא הסתיו
חג אסיף, נחוג בשיר.

חג אסיף...

ליוגב ולאיכר
שנת שלום ושנת מטר.
ועמל בכל פינה
שא לחג אסיף רינה.

חג אסיף...

- אילו פעולות חקלאיות (הקשורות בעבודת האדמה) מופיעות בשיר?
- מתי מתקיימות הפעולות המתוארות בשיר? מה קורה בתקופת חג האסיף?
- אילו היבטים או מנהגים של חג הסוכות נרמזים בשיר? (חג אסיף – איסוף הפרי, תפילה לגשם – שנת מטר, שלום, חג אוניברסאלי – סוכת שלום).

